

χαλκοῦς, ὅστις μάλιστα ἠξιώραμεν ὅτι μετεκομίσθη εἰς Ῥώμην ὑπὸ τοῦ Ἀγρίππα καὶ ἐτέθη εἰς τοὺς λουτρῶνας αὐτοῦ, ὅθεν μετὰ ταῦτα τὸν μετεκόμισεν ὁ Τιβέριος εἰς τοὺς ἰδίους αὐτοῦ οἴκους· ἀλλ' ὁ λαὸς τῆς Ῥώμης τὴν ἡνάγκασε νὰ τὸν ἀποδώτῃ εἰς τὸ κοινόν. Ἐκεῖνος ὁμῶς εἶναι ἀναμρισθήτητον ὅτι ἦτον πολὺ νεανικώτερος τούτου, ἦτον παῖς ἐν ᾧρᾳ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναται τὸ ἀνευρεθὲν ἄγαλμα νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐκείνου ἀντίγραφον.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Τὸ ἐπικρατέστερον μέτρον τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς ποιήσεως εἶναι εἰσέτι τὸ δεκαπεντασύλλαβον, καὶ ὁ χαῦνος ἐκκαιδεκασύλλαβος στίχος, διαδοθεὶς ἐπ' ὀλίγον, δὲν ἠδυνήθη νὰ καταβάλῃ αὐτό, ἀλλ' αὐτὸς μάλιστα κατέπετεν ἤδη ἀμεληθεὶς.

Καὶ ἐὰν μὲν πρόκηται περὶ λυρικῆς, ἀριστον καὶ ἀρμονικὸν διαπρέπει τὸ δεκαπεντασύλλαβον, ἀλλ' ἐὰν ποτε ἀπαλλαχθῶμεν τῆς αἰσχίσεως ἀνάγκης τοῦ νὰ ἀκούωμεν μελοδράματα εἰς γλῶσσαν μὴ Ἑλληνικὴν, καὶ ἐὰν ἡμεῖς οἱ πτωχοὶ ἀπόγονοι τῶν πατέρων τοῦ δράματος εὐτυχήσωμεν νὰ διδάξωμεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς δράματα Ἑλληνικά, ὅποιον τότε πρέπει νὰ ἐκλέξωμεν μέτρον;

Κατ' ἐμὲ φρονῶ ὅτι μόνος ὁ ἐνδεκασύλλαβος στίχος πρέπει νὰ λαλῇ τὴν γλῶσσαν τῆς Μελπομένης.

Ὁ στίχος οὗτος ἀρμόζει πρὸς τούτοις καὶ εἰς τὴν λυρικὴν καὶ εἰς πάντα ποιήσεως κλάδον. Συμπλέκεται δὲ κομψῶς μετὰ τοῦ δεκαπεντασύλλαβου, διότι ρυθμικῶς μετ' αὐτοῦ συμβαδίζει. Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀξιότητος ταύτης μετέφρασα ἐκ τῶν ποιήσεων τοῦ Ἰταλοῦ Α. Καννίνη ᾠδὴν ἐπιθάνατον εἰς τὴν ἀτυχῇ ἀδελφὴν τοῦ Κ. Παράσχου, τὴν ἀγαθὴν Αἰμιλίαν, εἰς τῆς ὁποίας τὸ μνημεῖον πολλὰ ἀνθοδέσμαι προσηφέρθησαν ἀπὸ τὸν κεδρῶνα τοῦ Πίνδου.

Ἀλλ' ἐὰν τις μὲ ἡρώτα διατί δὲν μετεχειρίσθην εἰς τὰς ποιήσεις μου τὸν ἐνδεκασύλλαβον, ἠδυνάμην νὰ εἰ-

πῶ ὅτι πτωχὸς ἐγὼ φοιτητὴς τῆς Κασταλίας δὲν ἐτόλμων νὰ ἐμμανισθῶ κατὰ πρῶτον καινοτομῶν, οὕτως εἰπεῖν, τὰ καθιστώτα. Ἐφοβήθη ἡ πραγματικὴ τὴν κοινὴν πρόληψιν, ἀλλὰ ποίησιν γράφων λυρικὴν ἡτπαζόμεν μέρτα διάφορα ἄλλα, ἐπιτήδεια μάλιστα εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως.

Ἄς μὴ ἀποθαῖρύνωνται οἱ μέλλοντες νὰ διατρέξωσι τὸ εὐγενὲς σπάδιον τῆς ποιήσεως, διότι εὐκόλως νικῶνται αἱ προλήψεις δι' ὀπλῶν ἐπιτηδείων, καὶ ὁ ἐνδεκασύλλαβος ἐπελιτογραφήθη μὲ εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἀλλ' εἶναι στίχος τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ποιήσεως. Ἡ ᾠδὴ τῆς Σαπφοῦς ἡ ἀγχομένη

« Ποικιλότρον, ἀθάνατ' Ἀφροδίτα » καὶ ὁ εἰς Ῥώμην ὕμνος τῆς συγχρόνου Ἡρίνης ἐπιμαρτυροῦσι τὸν λόγον μου, διότι πάντες οἱ περιστωθέντες στίχοι τῶν ᾠδῶν τούτων εἰσὶ μέχρι τοῦ τελευταίου ἐνδεκασύλλαβοι. (*).

Γ. Χ. Ζαλοκώστας.

(*) Δὲν εἴμεθα ἐντελῶς τῆς γνώμης τοῦ ποιητοῦ. Οἱ ἐδικοί του ἐνδεκασύλλαβοι δὲν εἶναι οἱ αὐτοὶ μετὰ τῆς Σαπφοῦς καὶ τῆς Ἡρίνης, ἀν καὶ ἐκεῖνοι ἔχωσι τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν συλλαβῶν. Μόνος οὗτος ὁ χαρακτηρισμὸς δὲν ἀρκεῖ ὅπως ἀποτελέσῃ τὴν ταυτότητα δύο στίχων. Οὕτως ὁ δεκαπεντασύλλαβος:

Ὁ Ὀλυμπος κ' ὁ Κίσσαβος τὰ δύο βουνὰ
μαλόνουν,

διαφέρει ἀπὸ τὸν δεκαπεντασύλλαβον

Ὅταν ὄλα τινὰς χάσῃ κ' ἡ ἐλπίς χαθῇ μαζῇ.

Ὁ ἐδικὸς του ἐνδεκασύλλαβος εἶναι ἱαμβικὸς τρίμετρος καταληκτικὸς εἰς συλλαβὴν, κατὰ τὸν τύπον (ὅταν εἶναι καλῶς συντεταγμένος):

υ—υ—|υ—υ—|υ—υ.

Ὁ δὲ τῶν ποιητριῶν ἐκείνων σύγκειται ἀπὸ τροχαϊκὴν διποδίαν, ἀπὸ ἑνα χαρίαμβον καὶ ἀπὸ ἑνα ἀμφίβραχυν, κατὰ τὸν τύπον:

—υ—υ—|—υυ—|υ—υ

οἶον (τῆς μακρᾶς προφορᾶς σημειουμένης διὰ τόνων):

« νῆ' αὐγὴ προβαίνει, γελᾷ ἡ φύσις,

τ' ἄνθη μύρων πάλιν προχέουν βρύσεις ».

Οὕτε δεχόμεθα δὲ ὅτι ὁ ἱαμβικὸς ἐκεῖνος ἐνδεκασύλλαβος συνδυάζεται καλῶς μετὰ τοῦ δεκαπεντασύλλαβου, ἦτοι ὁ τρίμετρος μετὰ τοῦ τετραμέτρου. Ἰσως τοῦτο γίνεται ἐν τῇ Ἰταλικῇ προσωδίᾳ· ἀλλ' ἡ Ἑλληνικὴ δὲν εἶναι Ἰταλική. Ἡ ὀξύτης τῆς ἀκοῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἀνεῖρε τοὺς ἐντελεστάτους προσωδικοὺς συνδυασμοὺς, καὶ ἡ φιλοσοφικὴ τῶν διάνοια τοὺς ἀνήγαγεν εἰς κανόνες, οἵτινες τοσοῦτον εἰσὶν ἀληθεῖς καὶ βέβαιοι, ὥστε διέπουσι μέχρι τοῦδε καὶ τὴν ἀπόγονον τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, τὴν νέαν ἡμῶν στιχουργίαν καὶ εἰς αὐτῶν τῶν δημοτικῶν ἀσμάτων τὴν τραχυτέραν αὐτῆς ἑκφρασίαν. Ὅστις ἄρα ἐξ ἡμῶν θέλει νὰ καινοτομῇ περὶ τὰ προσωδικὰ σχήματα, ὅπως εἶναι ἀσφαλὲς ὅτι δὲν ἐκτρέπεται τῆς ἀληθοῦς ἀρμονίας, ἄς μελετᾷ ὄχι νὰς ξένας στιχουργίας, ἀλλὰ τὴν πάτριον ἡμῶν, τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν. Πᾶν ὅ,τι περιείχεν ἐκείνη δὲν ἐπιδέχεται ἡ πενεστέρα ἡμῶν γλῶσσα· ὅ,τι ὁμῶς ἐκείνη ἀπέκρουε, τοῦτο

ἀναμφιλέκτως ἀποκρούει καὶ αὕτη. Πιστεύομεν δὲ ὅτι καὶ ἡ παρούσα μετάφρασις δὲν εἶναι τοῦ ἐναντίου ἀπέδειξεν, ὅτι μάλιστα ἡ καλλιπέεια καὶ ἡ χάρις αὐτῆς θὰ ἐγένετο ἐπὶ ἐπαιθητοτέρα ἂν ἔλοι αὐτῆς οἱ στίχοι ἐβάδιζον ἐπὶ τὸν αὐτὸν ῥυθμόν. Ὁ ιατράμετρος εἶναι γοργός, λυρικός, ὡς λέγει αὐτὸς ὁ ποιητής ὁ τρίμετρος εἶναι ἐκλελυμένος, λογασιδικός. Ἡ κρᾶσις ἀμφοτέρων μᾶς φαίνεται ἀποτελοῦσα τὴν ἐντύπωσιν ὀρχηστοῦ, ὅστις μετὰ τινα γοργὰ καὶ εὐρυθμὰ ἄλματα, ἤθελε παρεμβάλλει πάντοτε ἀνὰ ἐν ἡ δῶ ἀνετα ὁδοιπορικὰ βήματα. Σ. τοῦ Ἐκδ.

Εἰς τὸν θάνατον Ἑλληνίδος Παρθένου
τὸν Ἰανουάριον 1850 ἐν Ἀθήναις.

Ἀργὸς ἡγῶν καὶ πένθιμος ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας
Ὁ Κώδων ψάλλει τὴν πικρὰν τοῦ τάφου ψαλμω-
δίαν,

Τὰ λυπηρὰ κυπήματα σημαίνουν διαβάτην
Πρὸς τὴν ὁδοιπορίαν τοῦ χωροῦντα τὴν ἐσχάτην.
Σχιλλερίς.

Von dem Dome
Schwer und bang
Toent die Glocke
Grabgesang.

Ernst begleiten ihre Trauerschlaege
Einen Wandererauf dem letzten Wege.
(Schiller.)

Ὅταν ὥχρδε, πολὺδακρυς
Τοὺς λογισμοὺς ἀγίνω,
Καὶ πρὶς ἀνθρώπους ἔρημος
Τὸν πόδα διεμβύνω,
Πικρὰν εἰρίσκω πάντοτε
Ὀργῆς ἢ θρήνων ὕλην,
Κ' ἔχω φωτὴν θρηνοῦσαν ἢ ὀργίλην.
Ῥοδόχρουν ὕπου κ' ἔντεχρον
Καὶ θείων ἔργων πλήρη
Ἡ δαιμονί' ἀκρόπολις
Τὴν κεφαλὴν ἐγείρει
Ἵπ' οὐρανὸν ἀνέγειλον,
Εἰς κυροῦσθαι κλίμα,
Ἐκεί' ἀληστον ἔφερα τὸ βῆμα.
Σιωπὴν ἀπῆλπισα
Ἀνθρώπων συνοδίαν,
Ἡ καὶ ἱερέων ἤκουσα
Πειθίμων ψαλμωδίαν,
Καὶ τροφεῶν καὶ πρόμοιρον
Ἐκφερομένην εἶδα
Θῦμα θαλάττης, κόρην Ἑλληνίδα.
Ἰδέτε τὴν! λευκόπεπλος
Ὀθεῖται πρὸς τὸ μῆμα
Σταυρόνους τὰς χεῖρας τῆς
Εἰς ἁγίον τι σχῆμα,
Καὶ τόσον φαίνεται εὐχαρις
Ὡστε ὁ τοῦδε πλανᾶται,
Καὶ λέγεις ἂν Δὲν ἀπέθανε, κοιμᾶται.

Κοιμᾶσαι, πληρ' ἰδὼ ποτὲ
Δὲν θέλεις ἐξυπνήσει,
Καὶ Ἰταλὸς ἐπέπρωτο
Τὴν Ἄραν καὶ τονίσῃ
Καὶ θρήνων ἔπη, σύμμικτα
Μὲ δακρυὰ καὶ ψάλλῃ
Ἐπὶ τ' ἄβυσσ', τ' ἀνωρελῇ σου κάλλιπεν
Ἐκ τῶν ὑγρῶν σπηλαίων τοῦ
Ἐρθα τὴν κόρην ῥίπτει
Λαμπρότερος ἢ πρότερον
Ὁ φοῖβος ἀνακύπτει.
Ἄλλ' ἂν καλὴν τ' ὄμμα μας
Ἡ πεπρωμένη σκέπη,
Νύκτας μακρὰς καὶ κοιμηθῶμεν πρέπει.
Ἡ μοῖρα καὶ τὰ κάλλιστα
Τοῦ κόσμου τραυματίζει.
Ὡς ῥόδον ὃ μαρμαίρεται
Σχεδὸν καθὼς ἀνθίζει,
Ὅμοιος, ὃ κοράσιον,
Τὸ εὐχαρί σου σῶμα
Θὰ γίγῃ μετ' ὀλίγον φρουδὸν γῶμα.
Ἡ γῆ λοιπὸν θὰ δέχεται
Τὸ πρόσωπον τὸ κρῖον
Ἐξ οὗ ποτε μεῖδλαμα
Ἡκτιροβόλει θεῶν;
Ἡ γῆ λοιπὸν τὰ σπλάγχνα τῆς
Ἀνάγκη καὶ εὐφραίνῃ
Τὴν σάρκα τὴν καλὴν ἐνσαρκυνμένη;
Ἄλλ' ἵσως ὃ πικρότερον
Τὴν σήμερον δακρύων
Ἐξ' ὃ θηρεῖται τ' ἄλθιον
Τῶν πόθων τοῦ βραδείου,
Ὁ τάλας ὅστις ἠλπίζει
Ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας
Νὰ σ' ὀδηγήσῃ ῥύμην μακαρίαν.
Τερπνὴ κυπᾶ τὴν στήν μας
Ἡ βία τῶν ἀνέμων
Ὅδε χόν' εἰς ῥύματα λαίλαπος
Τοῦ λαίλαπος ὃ δαίμων,
Τερπνὴ, ἂν εἰς τὰ στήθη μας
Ἐν ἄκρῃ νηρημία
Κοιμᾶται σύντροφός μας ἱραομία.
Κ' ἵσως ἐν σοὶ τοῦ ἔρωτος
Τὸ κράτος ἐνιδρύσθῃ,
Τὸ κράτος ἔβδελύσσεται
Τῶν ἀγενῶν τὰ στήθη,
Καὶ εἶχε ἵσως ἔτοιμα
Ἡ μήτηρ ἡ δειλαία
Τοῦ γάμου σου φορέματα ὠραία.
Εἰς τὴν ἐρήμην κοίτην σου
Πληρ' ἵσως γονατίζει,
Καὶ κλαίουσα τὴν ὄψιν τῆς
Τὴν σεβασμίαν σχίζει,
Καὶ βλασφημ' ἡ ταλαίπωρος
Πηγὴν πολλῶν δακρύων,
Τὴν ὦραν τῶν πικρῶν σου γυνεθλίων.
Ὀχρὸν καὶ σέγγουν κ' ἱσημόν
Εἰς κλίματα παρτοῖα

Σκληρὰ μὲ τήκει μέριμνα,
 Σκληρὰ μὲ φέρει βία,
 Καὶ ποῦποτε τὸν πόδα μου
 Δὲν θέλω σταματίσει.
 Ἀνθάκατος τὸν ροῦν του δὲν κρατήσῃ,
 Ὡς οὐ παρθέτος, τ' ὀλβίος
 Διαιτωμένη δῶμα,
 Ἐμὲ τὸν ψάλλον πρόσφονα
 Ἰδὲ μ' ἐλπίον ὄμμα,
 Τὸν ψάλλον δεῖς ἔσπευσεν
 Νεκρώσιμον καὶ ψάλλῃ
 Ἐπὶ τ' ἄβρᾳ, τ' ἀγγελικὰ σου κάλλιπ.

ΠΕΛΑΡΓΟΙ.

Δύο εἶδη πελαργῶν εὐρίσκονται ἐν τῇ Εὐρώπῃ, λευκοὶ καὶ μέλανες, καὶ δύο ἕτερα ἐν ταῖς Ἰνδίαις καὶ τῇ Ἀφρικῇ, κατὰ τὸν Δάραδον—Senégal—. Καὶ οἱ μὲν πρῶτοι εἶναι χρήσιμοι εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διότι κυνηγεῖσιν καὶ καταστρέφουσι τὰ ἔρπετά, καὶ κατατρώγουσι τὰ δυσώδη πτώματα, οἱ δὲ δεύτεροι πολυτιμώτατοι καὶ ἀσπαστότατοι εἰς τὰς κομψὰς κυ-

ρίας, διότι προμηθεύουσιν εἰς αὐτὰς τὰ λεπτοφυέστατα πτερὰ τῶν πετάτων των, τὰ ὅποια γνωρίζομεν ὑπὸ τὸ ὄνομα μαπαθού.

Οἱ λευκοὶ εἶναι χειρότεροι καὶ εὐπρόσιτοι, κατασκευάζοντες τὰς φωλεὰς των ἐπὶ τῶν κορυφῶν μεγάλων δένδρων καὶ βράχων ἀποτόμων, ἢ καὶ ἐπὶ πύργων καὶ κωδωνοστασίων, αἱ δὲ μέλανες ἄγριοι καὶ μισάνθρωποι, ἐμφωλεύοντες εἰς τὰ ἔλη καὶ ἀρεσκόμενοι εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰς ἐρήμους· ἀμφότεροι δὲ ἀσπάζονται τὸν πλανήτην βίον καὶ φεύγουσι τοὺς ἀφόρους τόπους ὡς μὴ εὐρίσκοντες ἐκεῖ ἀρκετὴν τροφήν. Διαχειμαζόντες πάντοτε κατὰ τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὴν Αἴγυπτον, ἐπιστρέφουσι περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔαρος εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ κατοικοῦσι κατὰ ζεύγη, ὡς καὶ αἱ γελιδόνες, εἰς τὰς αὐτὰς φωλεὰς, ἔαν τὰς εὕρωσιν. Ἀξιοθαύμαστος εἶναι ἡ μέριμνα δι' ἣν ἀνατρέφουσι τοὺς νεοσσούς των. Ἔως οὗ πετάξωσιν ἐλευθέρως, τοὺς φέρουσιν ἐπὶ τῶν πτερύγων των, τοὺς προστατεύουσι μὲ γενναϊότητα, καὶ δὲν χωρίζονται ἀπ' αὐτῶν εἰμὴ ἀποῦ ἡλικιωθῶσι. Τοιαύτη δὲ καὶ τοιαύτη ἡ φιλοστοργία των, ὥστε πολλάκις περικυκλωθέντε ἀπὸ φλόγας μεγάλης πυρκαϊᾶς, προετίμησαν νὰ συμφλεγῶσι μετὰ τῶν μικρῶν αὐτῶν, παρὰ νὰ φύγῃσι χωρὶς νὰ τὰ σώσωσιν. Ἀλλὰ

Πελαργός.